

THIỆT CHẾ LƯƠNG DIỆN TRONG MỐI QUAN HỆ GIA ĐÌNH - XÃ HỘI CỦA NGƯỜI CHĂM Ở TRUNG BỘ

Đổng Thành Danh

Tóm tắt: Mối quan hệ gia đình và xã hội truyền thống của người Chăm luôn tuân theo các đặc trưng của chế độ mẫu hệ, nhưng chế độ mẫu hệ ở người Chăm, theo nhiều nhà nghiên cứu, là một chế độ mẫu hệ, mẫu cư nhưng phụ quyền, tức là chế độ mà người phụ nữ có toàn quyền trên tài sản, con cái và cách thức định cư theo nữ, nhưng các quyền lực chính trị, xã hội, gia đình là thuộc về đàn ông. Tuy nhiên, theo tác giả, đây chỉ là diện mạo bên ngoài của một thiết chế mà ở đó vai trò của người đàn ông và người phụ nữ trong xã hội là ngang nhau, nơi mà họ cùng kết hợp để duy trì sự tồn tại và hoạt động của toàn bộ thực thể xã hội, tất nhiên cách thức thực hiện các vai trò giữa họ là khác nhau. Bài viết này muốn giành sự chú ý đến chiều sâu của chế độ mẫu hệ - phụ quyền, hầu "bóc tách" một thiết chế lương diện độc đáo mà tiềm ẩn của người Chăm ở miền Trung Việt Nam.

Từ khóa: Mẫu hệ, mẫu cư, phụ quyền, lương diện, người Chăm, miền Trung.